

ČASOPIS O ŽIVLJENJU V DOMU
LETNIK 9
OKTOBER - 2017

LE ENO JE POTREBNO

Lepo pozdravljeni, dragi bralci

V mesecu, ki je pred nami, nas bo spremljala priprošnja Matere Marije po molitvi rožnega venca. Koliko milosti je že izprosila nam in vsemu svetu, tistim, ki se radi obračamo nanjo! Pred kolikimi nevarnostmi skozi zgodovino nas je branila njena materinska priprošnja! Tudi danes razprostira svoj milostni in zaščitniški plašč nad vsakim, ki se zateče k njej. Prosimo jo še v imenu vseh tistih, ki je ne prosijo: **MARIJA, SREDNICA VSEH MILOSTI, PROSI ZA NAS!**

V tem mesecu nas bodo spremljali na naših poteh tudi angeli varuhi. Še zlasti so dragi prijatelji otrok, tako malih kot nas, odraslih, ki smo po svetem krstu postali Božji otroci.

Ko v jesenskem času opazujemo čudovite barve listja in nas lepota narave navdušuje, se s hvaležnostjo obračamo na Stvarnika, ki ga je sv. Frančišek hvalil v bratu soncu, sestri luni, sestri zemlji in v vseh ustvarjenih stvareh. In okrožnica »Laudato.si« papeža Frančiška tudi nam zastavlja vprašanje odnosa do vode, do onesnaževanja okolja, prekomernega izkoriščanja narave in dobrin. Poleg redovnega brata Frančiška bodo ta mesec z nami tudi redovna sestra sv. Faustina Kowalska, sekretarka Božjega Usmiljenja, pa redovni ustanovitelj sv. Bruno in z njim družina naših ljubljenih samotarskih kartuzijanov, mistična duša sv. Terezije Velike, ustanoviteljice mnogih karmeličanskih samostanov.

Pogum nam bosta dajala v tem mesecu tudi sv. Uršula, devica in mučenka ter škof in mučenec sv. Ignacij Antiohijski, »evharistični«, ki je izrekel pomenljive besede, preden so njegovo telo vrgli krvoločnim

levom: »Zrno Božje sem in zobje zveri naj me zmeljejo, da bom čist kruh Kristusov ...« Med obema mučencema nas bo nagovoril še evangelist sv. Luka, zdravnik in pisec enega od štirih evangelijev ter Apostolskih del. In ob koncu meseca še dva Jezusova apostola – sv. Simon in Juda Tadej. Kot Jezus v evangelijih pošilja učence oznanjevat po celem svetu: »Pojdite in učite vse narode ...« tudi danes nas, Cerkev, vabi z misijonsko nedeljo, da bi prav vsak izmed nas čutil potrebo in željo, da ponese veselo vest Odrešenja slehernemu današnjemu trpečemu, bolnemu, zaslužjenemu in izgubljenemu človeku.

Z Vami, v molitveni Navezi, skozi ves mesec oktober, sr. Polona, uršulinka.

Pa srečno pot!

SVETNIKI – BOŽJI PRIJATELJI

Vi ste luč sveta – sveti na Slovenskem

»BODITE SVETI, KER SEM JAZ SVET.« (1 Pt, 1,16); Bog vsakega človeka kliče k svetosti;

Anton Sterle

21. januar 1915, Osredok, † 20. oktober 2003, Ljubljana; god 20. oktober

"Človek se mora ravnati po božjih zamislih."

»Veličina vsakega teologa se prepoznava v načinu, kako živi besedo, ki jo uči, v njegovi duhovnosti. Anton Strle je svojo duhovnost povezoval s skrivnostjo Božjega usmiljenja in je vsak prosti trenutek namenil podeljevanju zakramenta sprave.« (Juliusz Janusz, apostolski nuncij v Sloveniji).

O sebi je zelo nerad govoril in kar težko ga je bilo prepričati. Povedal je, da je bil rojen 21. januarja 1915 na majhni kmetiji v Osredku, župnija Sv. Vid nad Cerknico. Po zaslugi tedanjega župnika Janeza Puclja, ki je bil tudi pisatelj in pesnik, je bil sprejet v Škofove zavode v Šentvidu nad Ljubljano, kjer je natamkajšnji klasični gimnaziji leta 1936 maturiral.

»Že od vsega začetka sem bil prepričan, da bom šolanje nadaljeval v bogoslovju. Spraševal sem se le, če sem sploh vreden.« Misel na duhovniški poklic se mu je porodila že v otroških letih. »Doma je bila molitev nekaj tako rednega kakor vsakdanja hrana.« Mašniško posvečenje je prejel 29. junija 1941, na praznik apostolov Petra in Pavla.

Pri izbiri novomašnega gesla »Povsod Boga« ga je vodila misel: »Če bo povsod zmagoval Bog s svojo dobroto in milostjo, bomo zares svobodni in srečni.« Po novi maši so predstojniki želeli, da nadaljuje študij za doktorat. Odločil se je za dogmatično teologijo, za doktorsko disertacijo si je izbral temo »Naravno hrepenenje po nadnaravnem smotru po nauku sv. Tomaža Akvinskega«. Leta 1944 je postal doktor teologije. Istega leta je napisal življenjepisa mučenca Lojzeta Grozdeta (Mladec Kristusa Kralja), ki so ga umorili partizani v začetku leta 1943.

»Vse sem opisal zelo umirjeno,« je povedal dr. Anton Strle, vendar pa je bila ta knjižica povod za njegovo zaporno kazen, na katero je bil obsojen kot katehet v Novem mestu, trajala pa je pet let. V zaporu je staknil jetiko. Ko je bil leta 1952 izpuščen iz zapora, je postal župnik v Planini pri Rakeku, kjer je ostal do leta 1957. Že leto poprej je začel predavati dogmatiko na teološki fakulteti v Ljubljani. Naslednje leto se je preselil v Ljubljano, v sobico nekdanjega Alojzijevišča, ki je bila njegovo bivališče vse do odhoda v večni dom. »Že drugo leto po prihodu na fakulteto sem moral spet v zapor. Vzrok za to je bil obisk v neki hiši, kjer sem otroke bolj mimogrede vprašal, zakaj nič ne prihajajo k verouku. Pripomnil sem, da zase vem, da bi bil baraba, če ne bi bil veren. No, vse skupaj so tako obrnili, da silim otroke k verouku in da govorim, da so vsi, ki niso verni, barabe. Za to sem dobil šest mesecev zapora, odsedel pa sem le dva.« Profesor na teološki fakulteti je bil skoraj trideset let (1956–1985). Na predlog jugoslovanskih škofov je bil imenovan za člana Mednarodne teološke komisije v Rimu, ki jo je vodil hrvaški kardinal Franjo Šeper, prefekt Kongregacije za verski nauk.

Nasledil ga je kardinal Joseph Ratzinger, ki je v spremni besedi k tretji knjigi Strletovih Izbranih spisov (Božja slava živi človek, Družina, Ljubljana 1992) zapisal, kaj je začutil, ko se je leta 1974 prvič srečal s Strletom: »Iz njegove ponižne in dobrotljive osebnosti je izhajala velika notranja svetloba; čutili smo, da je tega človeka stik z Bogom povsem prežehl.« Profesor Strle je

ogromno pisal. Seznam njegovih del je izredno obsežen: 45 knjig in skript, 75 razprav, 65 raziskav, 110 člankov in 36 prevodov.

Prevedel je odloke drugega vatikanskega koncila in jim dodal uvodna pojasnila. Napisal je tudi obširne razlage za Jezusove in Marijine praznike v knjigah Leto svetnikov. Za zdravje je skrbel z vsakdanjim sprehodom na ljubljanski grad, ki ga ni opustil, čeprav se je vrnil na smrt utrujen.

»Moram biti svež, da bom lahko spovedoval.« Ta asketski mož je bil toplo človeški: našel je pravo besedo in dejanje dobrote za vse, s katerimi se je srečeval.

Pripravila Marica

LITERARNI KOTIČEK

Drevo v pokrajini

Darinka Slanovec

Slikarjem, ki slikajo z usti

Prvič sem ga srečala na razstavi.
Položaj sonca je narekoval kot gledanja,
okno, staro stoletje.

Dohitela sem ga, ko je obstal pri Drevesu v pokrajini.
Trudi se naslikati sliko. In vsak teden mu uspe
narisati tri liste, je rekel.

Nekega dne se je zastrupil z nečim,
kar je pojedel. Oči je imel kot žveplo,
usta je imel kot grčo.

Ko se je po nekaj dneh počutil bolje,
je stopil v atelje, pobral vse slike, ki jih je narisal,
in jih vrgel v kanto za smeti.
Zdaj spet slika, je rekel.

Če pridem in ga najdem pri slikanju,
tega ne obžalujem, ker se smehlja tudi,
ko je več kot slep zame.
Razpiram veje, vse telo me boli, reče,
medtem ko barva list papirja.
Horizont se zvija kot kača v belini ustnic,
ki so tesno prijele les.

Spustim pogled in rečem hvala,
ko si zvečer umivam obraz
iz navade.

(Odlomek)

Ga. Darinka je pesem prebrala na otvoritvi razstave likovnih del slikarja
Željka Vertlja v Jožefovi galeriji.

TETA BOLNIČARKA – HANNA CHRZANOWSKA (1902–1973)

POLJSKA KANDIDATKA ZA SVETNICO, KI JO JE
OBČUDOVAL TUDI KAREL WOJTYLA

Papež Frančišek je 7. julija 2017 odobril odlok o
beatifikaciji Anne (Hanne) Chrzanowske, potem ko
so uradno priznali čudež na njeno priprošnjo:
ozdravitev in spreobrnjenje nekega Krakovčana z
možgansko anevrizmo. S tem se je odprla pot na
oltar poljski bolničarki, ki je vse svoje življenje
darovala za bolnike.

Sredi razbitih steklenic, umazanih oblek in uši

Če je našla vrata k bolniku zaklenjena, je zlezla skozi
okno. Rada je imela gore in Beethovna. V vsakem, še tako izmaličenem
telesu, je videla človeka. Kakšna je bila življenjska zgodba bolničarke,
ki jo je občudoval tudi Karel Wojtyla? Z večnim nasmehom in v snežno
beli uniformi je obiskovala tudi kraje, ki so se jim vsi drugi izogibali in

kjer je – sredi razbitih steklenic, umazanih oblek in uši – videla samo človekovo trpljenje. Govorila je, da je poklicana biti služabnica in priprošnjica vseh. »Moje delo ni le služba, ampak tudi poklic. Svoj poklic razumem v smislu Kristusovih besed: »Nisem prišel, da bi mi služili, ampak, da bi sam služil.«

Hanna, zakaj se nisi poročila?

Hanna Chrzanowska se je rodila 7. oktobra 1902 v Varšavi. Njena mama je bila Wanda Szlenkier, oče pa Ignacy Chrzanowski, poznejši profesor poljske literature na Jagelonski univerzi v Krakovu. V svojih spominih je zapisala: »Oba sta bila neverna. Mama (v potnem listu opredeljena kot augsburška evangeličanka) je dolga leta trpela zaradi ateistične črnogledosti, oče (v potnem listu opredeljen kot katoličan) pa se je imel za pozitivističnega liberalca.« Prav on je v Hanni vzbudil humanistični čut in ljubezen do literature. Zato ne preseneča, da se je odločila za študij poljske filologije.

Leta 1920 se je udeležila bolničarskega tečaja, ki ga je vodil ameriški Rdeči križ. Ker je že takrat začutila, da bo njeno življenjsko poslanstvo služenje bolnikom, je študij opustila in se vpisala na Varšavsko šolo za medicinske sestre. Starši temu niso nasprotovali.

Razumela je trpljenje drugih

Seznanila se je z osnovami bolniške nege – kako bolnika sleči pod odejo, ga okopati v postelji, mu zamenjati posteljnino, medtem ko leži na boku. To je vadila tudi doma – na potrpežljivi in zadovoljni mami. Med drugim si je vedno zapomnila, da so preležanine sramota za medicinsko sestro in da mora za bolnika skrbeti tako, da ta nima občutka, da se ji mudi.

Hanna se je s svojimi bolniki kmalu tudi izkustveno zblížala. »Ko sem v bratovi sobi brisala prah na svetilki, mi je na levo roko padel njen ostrí pokrov in mi prerezal kite na dveh prstih. Morali so mi jih zašiti. Po tistem nisem več mogla povsem iztegniti kazalca, palec pa je ostal za vedno ukrivljen. Moja varuška se je spraševala: »Le kako se bo Hanka poročila s takimi prsti? Preroške besede o nezmožnosti za zakon so se izkazale za blagoslov. Tega si nisem gnala k srcu, saj me je še bolj zblížalo z bolniki. Ko so me po operaciji pripeljali domov in je splošna anestezija popustila, sem vso noč trpela hude bolečine. A obenem sem bila zadovoljna, ker sem izkusila, kaj pomeni trpeti. Po tistem sem bolje razumela trpljenje drugih, kar je dobro, zelo dobro ...«

Profesor s papirnato kravato

Čeprav se je Hanna s kolegicami rada tudi šalila, se učenju ni izogibala, ampak je marljivo študirala. Nagrajena je bila z enoletno štipendijo za študij v Parizu, kjer se je prvič seznanila s patronažno nego. Po vrnitvi v Krakov se je zaposlila kot predavateljica na Univerzitetni šoli za bolničarje in higienike, nato pa opravila še specializacijo v Belgiji.

V tridesetih letih dvajsetega stoletja je bila Hanna glavna urednica nove revije Pielegniarka Polska (Poljska bolničarka). Njeno uredniško delo je prekinila druga svetovna vojna. Novembra 1939 so med množično aretacijo profesorjev na krakovski univerzi (Sonderaktion Krakau) nacisti prijeli njenega očeta in ga odpeljali v taborišče Sachsenhausen, kjer je po nekaj mesecih umrl.

Hanna in njena mama Wanda sta odšli v Nemčijo, da bi se poslovili od mrtvega očeta in moža. Wanda se dogodka takole spominja: »Ignaš?! Ta starec je imel najmanj devetdeset let ... Še pri štiriinsedemdesetih je bil močan in čvrst! Takoj bi ga prepoznala, tudi če bi ležal v vrsti med mnogimi drugimi in ne sam v tisti majhni garaži /.../ Nisem jokala, ne jaz ne Hanna (šele zdaj jočem ...). Ko sem se poslavljala od Ignaša, me je navdal nepopisen občutek groze /.../ Pogladila sem ga po nagubanih rokah. Hanna pa ga je pobožala: »Očka, očka ...« Pogladila sem ga po kratko ostrizjenih gostih sivih laseh in ga poljubila ... Bil je oblečen v belo srajco iz papirja, z belo papirnato kravato in pokrit s papirnato rjuho. Neizrekljivo mučen občutek.«

Kmalu nato so v Katynu ubili Hanninega starejšega brata Bogdana.

Divja na Wojtyło

Hanna je nato nekaj časa skrbela za razseljene osebe in begunce. Usposabljala je prostovoljce, ki jim je dodelila posamezne krakovske četrti. Tako se je razvila nega na domu.

Chrzanowska se je pri tem zanašala tudi na podporo krakovskih župnij. Med drugimi je za pomoč zaprosila »strička« Karla Wojtyło. »Zamujal je. Dolgo sem ga čakala v neki veliki in neurejeni sobi ene izmed župnijskih stavb. Najin pogovor je bil kratek. V meni je vse kipelo: Moraš mi pomagati! Poslušal

me je s svojim hudomušnim, skoraj posmehljivim nasmehom. Nisem še vedela, da imam pred seboj največjega poslušalca vseh vprašanj /.../ Svojih tokratnih občutkov ne morem opisati drugače kot »pasjo jezo«. Če bi me zavrnil, če me ne bi razumel, sem bila pripravljena vanj izstreliti nešteto puščic. A to ni bilo potrebno.« Bodoči papež je Hanno odpeljal k duhovniku Ferdinandu Machayi, ki jo je nato vsa leta podpiral.

Maše na domovih bolnikov

Chrzanowska je vse svoje moči, čas in sredstva posvečala bolnikom, za katere je skrbela od jutra do večera in jih ob praznikih ter godovih tudi obdarovala.

Med drugim je uvedla maše na njihovih domovih. »Kot dolgoletna učiteljica in voditeljica sem znala upravljati in presojudati. Kakšno veselje je skrbeti za ostarele in bolne: jih umivati, čistiti in jim trebiti uši. Za bolnike je najpomembnejša preprosta vsakdanja nega. Pozabiti moramo nase in se jim izročiti iz ljubezni, ne s stisnjenimi zobmi ali na silo; na bolnika tudi ne smemo gledati kot na »lestev v nebesa«. Kristusu lahko v bolnih resnično služimo samo, če se osvobodimo samega sebe,« je zapisala.

Čeprav je svoje delo ljubila, ni pozabila na počitek. Rada se je zatekala v Tyniec (v petdesetih letih je postala benediktinska oblatka) in v gore. Uživala je v naravi in cenila tišino – v Krakovu njen telefon ni prenehal zvoniti – tudi ko je, obkrožena s prijatelji, umirala za rakom.

Hanna Helena Chrzanowska se je rodila 7. 10. 1902 na Senatorski 38 v Varšavi.

Opis: Obraz – nekdam lep. Lasje – nekoč svetli.

Izobrazba: nižja

Poklic: Služabnica in srednica vseh.

Značaj: Veselo skopa in varčna.

Hobi: »Kobra« in sinoda.

Kardinal Wojtyła, ki jo je pokopal, je ob njeni krsti dejal: »Gospa Hanna, hvaležni smo za tvojo navzočnost med nami; da si bila takšna, kot si bila; za tvojo preprostost, tvoj notranji žar in da si bila med nami utelešenje Kristusovih blagrov z Govora na gori, zlasti tistega, ki pravi: »Blagor usmiljenim.«

Dominika Cicha,
prevedel Andrej Turk

Evharistija je Kristus v kruhu

Ko se Evharistija v ustih razkraja,
v človeku za večno Jezus ostaja.
Z Bogom živimo srečno brez kraja,
v nebesih veselimo se večnega raja.

Kdor hoče večno srečno živeti,
mora v zavest Kristusa sprejeti.
Kje, kdaj se bo to človeku zgodilo?
V cerkvi, ko človek dobi Boga, obhajilo.

Starša želita otroku najboljše dati.
Zato starš ga bo k verouku poslal,
bo Jezusa, mater Marijo spoznal.
Prvi dar svojemu otroku je mati.

Če se hoče koga kdaj kje spoznati,
ga daj najprej po imenu vprašati;
npr.: Bog Jezus Kristus, kdo si?
Želim, da me védenje o Tebi nosi.

Ne daj si utopiti o Bogu vse spoznanje!
Ne zakrij Ti ga v življenju sladka zavesa!
V življenju bodi Ti prvi cilj priti v nebesa.
Zbiraj dobra dela kot med čebela v panje.

Kristus je na oltarju dar kot Ljubezen,
v njega času ljubiti se, nauk je prekucija,
v sužnjeposestniškem redu je to revolucija.
Jezus, čudodelnik, mrtve obuja, zdravi bolezn.

Ob zadnji večerji napove, da po smrti vstane,
ko to se zgodi, z apostoli jé, govori. Te gane?
Njegovo zadnje čudežno veliko dejanje,
je bilo pred množico v nebesa dviganje .

Za vrednoto obsežne besede Jezusa imam,
Ljubezen delite, vsak dober bod' spoštovan.
Kristjan, vedno, povsod se bori za Resnico,
Kristus, evangeliji bodite Ti za opornico.

Vsaka skrbna, pravična mati,
hočeš svojemu otroku največ dati!
Zato daj mu v duha, srce Boga,
da gledala boš ga tudi bogatega.

Jože Žakelj

Rožni venec

Prijatelj, ki ga je Gospod izmed mnogih izvolil, da Mu služi pri oltarju, mi je poslal droben zavojček in pismo.

Kaj na Ti pošljem – tako nekako mi piše – v znamenje najinega prijateljstva, ki ni le pozemsko – saj se Te vsak dan spominjam pri daritvi Gospodovi –, kaj naj Ti dam? Razkošno opremljeno knjigo? Prebereš jo, položiš na polico in le včasih se Ti oko še pomudi na njeni lepi opremi. Dragoceno podobo? Dragi, nimam denarja. Posredovalec milosti božje sem. Zastonj sem vse prejel, zastonj dajem. Tako želi Gospod. Pa saj bi podobe ne mogel imeti vedno pri sebi. Jaz pa bi Ti rad dal nekaj, kar bi rabil vsak dan, kar bi Ti bilo potrebno kot vsakdanji kruh. Mnogo sem razmišljal – in sedaj Ti pošiljam ta rožni venec. Niso jagode biseri – dar so revnega slovenskega duhovnika, iz lesa so, na kakršnega je bil razpet Gospod. Položil sem ga na Sveti grob – naj Ti diha iz njega božja ljubezen! Dotaknil sem se z njim groba sv. Petra – bodi Ti vir silne vere, s katero moli in upaj za ves svet! In blagoslovila ga je naša Marija Pomočnica, Kraljica Slovencev, na Brezjah – moli ga z Njenim blagoslovom za naš ubogi narod, posebno v teh čudnih stiskah časa, za svoje, da bi jim družba ne bila v breme, da bi sami drugim ne bili v pohujšanje; za sebe, da bi ne bil nevreden hlapec Gospodov!

Tako mi piše. In sedaj molim rožni venec vsak dan. Vsak dan mi drsijo med prsti jagode, vsaka s svojo skrivnostjo, kakor polzijo moji dnevi med dlanmi božje volje v večnost.

V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha!

Oče, Neizrazni, Vseobsegajoči, ki pač Si, le včasih nam daš v svoji dobroti in modrosti zaslutiti drobec Svoje neskončnosti; in že smo te milosti tako prevzeti, da se z močjo te slutnje prebijamo skozi goščavo dni našega izgnanstva in omahujoči ne omahnemo, prav kakor je držal sile preroku – pač ker si hotel Ti tako – skozi štirideset dni hlebec kruha. Bog preveličasten, da bi se Ti upali bližati, a predober, da bi nas pustil v temi in v tipajočem nemiru, Ti si nam poslal Svojega Sina, Sebi in nam enakega, da še vedno moli med nami in za nas svojo

velikoduhovniško molitev in kliče na nas milost Svetega Duha, ki se neprestano lije v naša izkušena srca in je vedno kam liti – posvečeno bodi Tvoje ime!

Vera.

S čim vsem je človeštvo že poskušalo nadomestiti vero. Kaj vse sem že storil, da bi mi vere ne bilo treba! Kaj in kje sem že vse iskal! Kako se izvijal, da bi Ti ušel, a še na dnu svojega iskanja, svojega upornega boja Te najdem, ko se mi prizanesljivo smehljaš in ne omalovažuješ žgočega nemira svojega otroka. Bog, Mir, Skladje! Verujem v Tebe, vse upam od Tebe, saj pred Tabo kopni vsa naša zlobna samozavestna upornost. V Tvoji mirnosti izgublja moč in veličino demonski kaos in zaradi Tebe lije v naša srca mir in zavest, da si z nami – s Cerkvijo – Ti, in da se nam ni treba vznemirjati. Verujem! Verujem, da bom razumel.

Oče naš!

Gladen, blodeč otrok moli k Tebi. Kliče Te zaupno otrok, ki je svoje skrivnostno prvorojenstvo prodal za nepolno skledo pokvarjene leče. Prizanesi nam! Saj tako dobrotno skrbiš za naše vsakdanje potrebe, ne zavrzi nas v večnosti! Glej, Oče, koliko omam nas v teh neurejenih dneh vabi od Tebe in zdi se, da je vse tisto, kar naj bi me še spominjalo na Tebe, izgubilo svoj sijaj. Oče, presvetlo je vse, kar si postavil Sebi v slavo in nam v izpodbudo. Naše oči tega kar nekam ne prenesejo. Oče, ki mnogo odpuščaš tistim, ki mnogo ljubijo, odpusti nam naše dolge!

Zdrava Marija!

Mati! Koliko človeških ust Ti je že prepevalo slavo! Koliko človeških src je že prekipevalo od ljubezni do Tebe, a vse to je le nebogljen jecljanje, ki nam da le slutiti, da si Ti vsa lepa. Mati! Rad bi molil k Tebi z vdanostjo pozabljenega meniha, ki je prvi molil: Pozdravljena Kraljica! ... Rad bi molil s preprostostjo otroka, ki sklepa ročice in Te čuti v svoji bližini: O Gospa moja, o Mati moja! ... Rad z vztrajnostjo viteza, ki je leta in leta blodil okrog, a mu luč ni ugasnila! Mati, koliko bi Ti rad povedal, koliko potožil, a saj sama veš bolj od mene, v kako čudne in težke čase smo postavljeni. Zato kot truden in razočaran otrok skrivem obraz med Tvoje dlani in Te prosim res z vso iskrenostjo: Mati, pomagaj! Mati, ljubljena Mati!

Slava Očetu in Sinu in Svetemu Duhu!

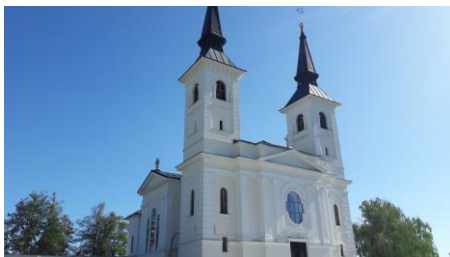
Slava, ki Ti jo daje vse stvarstvo; slava, ki Ti jo pojo angelski zbori; slava, ki si jo Presveta Trojica daješ sama in pred katero mi blaženo obmolkujemo!

Prijatelj, poslal si mi dar, ki naj bi mi bil – pišeš – potreben kot vsakdanji kruh. Nič boljšega nisi mogel poslati. So ure, ko se nam celo vsakdanji kruh upre, in takrat nam ostane samo Bog. In tako sedaj molim rožni venec iz dna svoje tavajoče mladosti, kot moli kmet, stoječ na ogonu prej bohotno obetajoče njive, ki mu jo je toča pobila, s solzami, svetlimi kot majski dež, in prosi, da bi bilo vsaj to, kar je še ostalo, kleno, da bi bilo za novo setev, novo žetev. Vsak dan ga molim s posebno prošnjo, s posebno zahvalo. Tako mi drsijo jagode med prsti, vsaka s svojo skrivnostjo, kot polzijo meni posojeni dnevi s svojimi drobnimi radostmi, s svojo žalostjo, s svojo slutnjo brezčasnega povečanja med dlanmi božje volje v večnost. In ko bom pri zadnjem rožnem vencu rekel zadnji Amen, naj mi ga ovijejo okrog rok, da bom imel kaj dati kot protiutež za vse svoje slabosti, za vse zablode, za vse grehe, na pravično tehtnico. Amen! Da, Amen!

Iz knjige Franca Pibernik, Jutro pozabljenih

SPOMINSKE DROBTINICE

IZLET NA DOLENJSKO

Z veselim pričakovanjem smo se prostovoljci odzvali vabilu na enega od že tradicionalnih letnih izletov: letos na Dolenjsko. Naše pričakovanje je obrodilo sadove, saj smo preživeli zelo lep dan. Zjutraj smo odšli na pot, veseli, da so se nam pridružili gospod

župnik in tri stanovalke Doma.

Po prijetni vožnji v lepem vremenu smo se ustavili v Trebnjem, kjer nas je čakala gospa vodička. Po nekaj kilometrih nas je že navdušila s svojim pripovedovanjem o krajih, katere bomo obiskali. Prvi postanek je bil Zaplaza, kjer smo pozdravili Marijo v mogočni cerkvi Marijinega vnebovzvetja. Vsem je znana kot najznamenitejša romarska pot na Dolenjskem. Sprejel nas je gospod, ki nas je z zanimivim pripovedovanjem uvedel v zgodovino in nas seznanil z vsemi zanimivostmi cerkve, v kateri so v novo oblikovanem stranskemu oltarju shranjeni ostanki blaženega Lojzeta Grozdeta. Povedal nam je, da so letos na predvečer praznika, tako kot vsako leto, imeli procesijo, ki je bila še posebej svečana, saj je bila v znamenju 100-letnice fatimskih Marijinih prikazovanj. Na sam praznik so bile tri sv. maše. V obeh dneh

se je zbralo več kot 4300 vernikov. Oktobra bo praznovanje 100-letnice te romarske cerkve, ki jo tudi imenujejo »dolenjske Brezje«. Priporočili smo se naši Materi in blaženemu Grozdetu ter obiskali tudi Marijin studenec. Studenec z zdravilno vodo za oči se nahaja 200 m od cerkve sredi gozda. Tu smo spoznali tudi Tjašino mamo, ki nam je povedala, da se Tjaša vsak dan od tam vozi v službo v naš Dom.

Nato nas je pot vodila do Mokronoga na obisk sirarne Gorišek. Čakale so nas že obložene mize z raznimi siri in domačim cvičkom ter zaslone, na katerih prikazujejo proizvodnjo sirov. Zvedeli smo, da pasejo okrog 200 rjavih koz na posebnem posestvu in mleko predelujejo v vrhunske kozje in kravje sire z dodatki. Najdražji dodatek so tartufi in ta sir je tudi najdražji.

Pot smo nadaljevali proti Šentrupertu in obiskali tako imenovano Deželo kozolcev, kjer nas je čakala druga vodička, ki vodi skupine v tem muzeju kozolcev na prostem. Čeprav poznamo kozolce že iz naših krajev, smo zvedeli marsikatero zanimivost. Postregli so nas s pecivom in dobrim metinim čajem.

V cerkvi sv. Ruperta nas je čakal naš rojak, župnik, g. Jaka Trček. Cerkev je ena najlepših gotskih cerkva v Sloveniji. Jaka nas je seznanil z zanimivostmi in zgodovino cerkve. Hvaležno smo ga poslušali.

Poslovili smo se in nadaljevali pot do hriba Nebesa na 602 m nadmorske višine. Tu je vzletišče zmajarjev in jadralnih padalcev. Pogled na Šentrupert in vso okolico je dobesedno nebeški, zato ima hrib zaslužen ime. Na postanku smo uživali in vsak med nami je imel možnost zahvaliti se Bogu za to Njegovo stvaritev. Kot zanimivost nam

je vodička povedala zgodbo svojega starega očeta, ki je kupil nekaj zemlje na tem hribu, pa je bila stara mama žalostna. Vprašal jo je zakaj, ona pa je rekla, da ona celo življenje moli, da bo prišla v nebese, on je pa Nebesa kar kupil.

Po postanku smo se odpeljali čez Veselo goro na Rakovnik, kjer so nam postregli s kosilom, dobrotami iz krušne peči, po katerih so znani daleč naokoli. Polni doživetij smo se vračali proti domu, hvaležni naši Silvi in ostalim, ki so organizirali ta prelepi izlet.

A. M.

Bili smo v živalskem vrtu

Že v torek, 19. 9. 2017, nam je Mateja, socialna delavka, rekla, da gremo v četrtek, 21. 9. 2017, v živalski vrt. Rekla je, da ne bomo mogli iti vsi, ker gredo z nami otroci iz vrtca.

In v četrtek smo se odpeljali. Pol avtobusa smo zasedli »gojenci« avtobusa Doma Marije in Marte, pol avtobusa pa otroci iz našega vrtca. Z nami je bil tudi duhovnik Janez Kompare.

Po treh tednih dežja se je zjasnilo in naredilo se je lepo vreme. Vsi smo bili veseli. Peljali smo se po avtocesti do Ljubljane, potem pa smo zavili na stransko cesto, na Rožnik.

Izstopili smo, bolje, izstopali smo. To je trajalo kar nekaj časa, kajti z nami je bilo tudi šest vozičkarjev.

Takoj po vhodu v živalski vrt sem opazila veliko oglasno desko, na kateri so bile slike živalskih mam z mladiči, ki so prišli na svet to leto.

Vstopili smo v stavbo pri vhodu. Otroci so

šli v drug prostor, mi pa smo ostali v prvem prostoru. Vodič je rekel, da nam bo prinesel pokazat dve živali. Zvonko je takoj rekel: »Če bo kača, si jo bom lahko dal za vrat?« Vodič je prinesel kraljevega pitona, dolgega okrog 1 meter. Povedal je, da kraljevi piton zraste do enega metra in pol. Piton je bil lepo pisan. Glavo in zgornji del je imel droben, srednji pa precej debelejši. Ti pitoni jedo miške, prav ta, ki smo ga videli, pa je 14 dni stare podgane. Ime ima po kraljici Kleopatri, ki si jih je dajala okrog vratu kot okras, namesto nakita. Vodič je povedal, da večji pitoni zrastejo do štiri, pet metrov in pojedjo enega kunca na teden. Tej kraljevi pitonki, ki smo jo videli, je bilo ime Greta. Pokazal je, kako ima močan rep, saj se mu je ovila okrog roke z repom in visela. Potem smo jo lahko pobožali in potežkali. Zvonko in gospa Metka ter Tjaša pa so si jo dali za vrat.

Ko je vodič odnesel kačo, je prinesel belo grlico. Vsi smo jo lahko pobožali in potipali mesto na trebuhu, ki je golo. S tem mestom ptice valijo jajca. Tudi zagnal jo je, da je zletela, pa se je vrnila k njemu in se »zasmejala«. Rekel je, da ji zato rečejo smejoča grlica. Vsakemu je zlezla na prst in si ga ogledala.

Socialna delavka Mateja je zatem rekla, da si bomo najprej ogledali slonico Gango, ki so jo ta čas dresirali. Tako smo šli hitro mimo več divjih koz. Spotoma smo videli surihato, ki je stala na straži. Videli smo tudi dve veliki žirafi, ki sta bili tako malo zagrajeni, da sem se čudila. Šli smo tudi mimo kletk s ptiči. Videli smo nekaj sov. Potem pa smo prišli do slonice Gonge, ki je vadila. Težka je okrog 750 kg. Na povelje je valila hlode, se ulegla na bok, prenašala veje na kup, se povzpela na hlode in pokleknila na obe prednji nogi.

Za nagrado je vsakokrat dobila korenje ali pa banano, kar je pojedla z olupki vred. Na koncu je dobila še otrobe. Prav počasi jih je s trobcom nosila v usta, da jih ni raztresala.

Potem smo šli dalje. Videli smo tigra, ki je spal na deskah visoko v zraku. Prav nič se ni pustil motiti.

Prišli smo do steklene stavbe, kjer je bila doma šimpanzova družina. Imela je tudi mladiča, ki se je skotil spomladi. Spretno so vsi trije plezali, se skrili pa spet prišli čisto blizu.

V bližini je imel svoj prostor rjavi medved. Tudi on je spal in celo smrčal. Začudili smo se veliki dvogrbi kameli Džordži. Naenkrat lahko popije okrog sto litrov vode in jo ima za nekaj dni.

Bili smo že blizu izhoda. Nekateri so si ogledali še vodne živali. Pred izhodom smo malicali v družbi krave. Še »gasilska« slika in vsi veseli smo se vkrcali na avtobus in se odpeljali domov.

P.S. Nekaj živali ni bilo doma. Nismo jih videli, ker so se skrile.

Karolina Medvešček

Ave Veronika! Odgovor na: PISMA

Jože Žakelj sem se rodil v kraju Žiri, Gorenjska, Slovenija, 2. 4. 1941. leta, v SHS, za časa kralja Petra Karadžordževića; oče, tudi Jože, je bil v partizanih po Janezu Kavčiču obveščen, naj jo čimprej pobriše, sicer bo kot katolik umorjen. Že ponoči je pobegnil na Koroško., Naslednji dan je bilo nekaj vernih pomorjenih. V Beljaku je delal kot čevljar,

zaslužek je pošiljal tudi ženi domov. Vrnil se je šele leta 1947 po komunističnem genocidu. Mama Fracka ga je bila vesela. 11. 1. 1948 je žena rodila šestega otroka, Francita, tako postanemo 8-članska družina. Mati je bila vedno gospodinja, oče pa mojster čevljar, ki se je še vedno izobraževal o usnju v čevljarstvu. Bil je učitelj mladih v čevljarski šoli Alpine. Komunisti so ga po krivem obdolžili, a tožbo izgubili, ker je advokatka, dr. Ljuba Prenner, dokazala, da je obtožba lažna. Nedorolžnega je UDBA za 3 mesece zaprla. V Radovljici je okopaval državne njive. Obtožen in kaznovan ni več smel učiti v čevljarski šoli v Žireh. Službo je dobil z lahkoto v Planiki v Kranju leta 1956. Takrat sem jaz končal nižjo gimnazijo in se poleti zaposlil pri gradnji ceste iz Žirov v Goropeke. Zaradi g. Čara nismo izgubili dokladov države, kar je bil pomemben dohodek družin v socializmu.

Veronika, sledi zapis v rimah: Mojih let kronika.

Dogodkov ima mag. fizike, paraplegik Jože Žakelj, rojen 2. 4.1941 v SHS kraljevini kar zajeten pakelj. V družini nas je še zdravih 6 živih otrok, katoliško vzgojeni, bil je smeh, uk in jok.

V osnovni šol' smo bili skoraj vsi odlični, kot oče za šport navdušeni, ne sebični. Žito smo vozili v mlin in hodili po mleko otroci. Mama Francka je mesila, pekla kruh v domači peči.

Oče Jože je bil učitelj v čevljarski šoli, inovativen, marljiv, pošten, lagal nikoli. Leta 1956 sem končal v Žireh nižjo gimnazijo, kolesaril v šolo, 1960 maturiral bežigrasjo gimnazijo.

Fakulteto fizike na Univerzi Ljubljana 1965 absolviral, v ZDA na Clark univerzi Massachussets 1971 magistriral. Do nesreče na smučeh bil mednarodni smučarski učitelj, V USA-Vermont, ski camp, 1970 od zamržitve deklet rešitelj. Imam ISIA kartico = International Ski Instructor Assosiation. Rešim življenje poškodovanemu dekletu pri – 29 stopinj C pred zamrznitvijo.

Leta 1972 spet doma, zaposlen v oddelku za laserje Iskre,

izboljšal laser za v TLMD = Tankovski Laserki Merilec Daljine, nato isti laser polariziral, ga uporabil za operacijo očesa mrečne, milijonom slepih vrnil vid, milijone DM dobička dal, zahvale ni nobene. Vedno želim prizadetim biti sočuten, usmiljeno pomagati, junija 1971 v USA mag. fizike postanem, doma 1972 laserski specialist; na okulistiki v UKC sem uspel diabetikom oslepitve strah premagati, z mojimi impulzi iz Argon laserja diabetik od 1976 ni na listi slepih.

Svoj dar sem uporabil sočutno do prizadetih zaradi sive mrečne slepih, da so spet videli, noben od milijonov se mi za vrnjen vid ni zahvalil. Moj patentiran laser sem vgradil v Micro-kirurški Okulistični Laser, MOL je kratica.

Upokojen paraplegik sem še človek, a včasih bi rad bil ptica, ko na poti mi je stopnica.

Letno zaposlen v CEO d. d. o. sem dajal več let 2 000 000 DM dobička, Delal sem kot vodja, za nagrado poleg plače nisem dobil nikoli niti ficka. Zlobna šefica, UDBA-šica se je imenovala dr. Alenka Rožaj, veselja delati mi ni vzela, pohlepna me je nasilno z 31-imi leti delovne dobe upokojila, da se je dobička polastila.

Alenka me paraplegika naredi; res me je zaradi kamenja na smučišču vrglo v drevo,

a ob 14. uri, 4. 2. 2000 bi še rad v Fotoni delal. 4 leta po nesreči krvni strdki zapuste glavó,

spet se zavem, vem, invalid mora trpeti, od 10. 12. 2004 spontano se znajdem med poeti.

24. 9. 2017 po želji Veronike sem opisal svoje življenje.

Jože Žakelj, začasno v Domu Marije in Marte

TAKE LUŠTNE

PESTER SEPTEMBER V MODRI SOBI V MIKLAVŽEVEM VRTCU

Zakorakali smo v novo šolsko leto. Že prvi teden smo se odpeljali z avtobusom na otroški bazar v Ljubljano, kjer smo se imeli super. Srečali smo maskoto Bazarkota, Sneguljčico, Vikija ... se vozili z džipi, plesali Bazarkov ples, na katerega smo se v naši dvorani pripravljali že teden prej, sedeli na pravem

policijskem motorju, si ogledovali žuželke z lupo ... Skratka, veliko doživetij v enem samem dopoldnevu.

Ni minil niti teden dni od našega izleta v Ljubljano, ko smo se ponovno odpravili na izlet, in sicer smo se skupaj s starostniki odpeljali v živalski vrt. Izvedeli smo zanimiv podatek, ki nam ga je povedal g. župnik, in sicer da je on ta dan prvič v živalskem vrtu. Tega otroci, ki vedo že imena nekaterih živali, vsa nahajališča igral v živalskem vrtu, niso mogli doumeti. Največji dosežek pa je bil prav zagotovo pogum nekaterih otrok, ki so dovolili kači, da jim pleza po telesu (okoli vratu), še posebej smo ta pogum cenile vzgojiteljice, ki si tega nismo upale. ☹️☹️☹️

Pred nami je mesec oktober in novica za otroke iz Modre sobe – gremo ponovno na izlet. ☺️☺️ Prihodnji teden tako odhajamo z vlakom v Prestranek, kjer bomo jahali konje, si ogledali Ovčjo jamo, teličke, se sprehodili po zeliščnem vrtu ... (vsi že nestrpno pričakujemo izlet in upamo na lepo vreme). Pišemo naslednjič, kako smo se imeli ... ☺️☺️

Vzgojiteljica Mojca Demšar

MEDGENERACIJSKE SKUPINE

- BETANIJA: sreda ob 15. uri v V. nadstropju Doma Lazar
- EMAVS: torek ob 15. uri v V. nadstropju Doma Lazar
- MARIJA: četrtek ob 15. uri v jedilnici Doma Marije
- MARTA: torek ob 15. uri v jedilnici Doma Marije

TEDENSKE AKTIVNOSTI

- PONEDELJEK, SREDA, PETEK ob 7.10: telovadba v Domu Marije;
- PONEDELJEK, SREDA, PETEK ob 9.10: telovadba v Domu Lazar;
- TOREK ob 9. uri: vaje za spomin v V. nadstropju Doma Lazar;
- TOREK ob 9. 45: vaje za spomin v Domu Marija;
- ČETRTEK ob 9. uri: kreativna delavnica v pritličju Doma Marta;
- PETEK ob 10.30: sv. maša v kapeli Doma;
- SOBOTA ob 10. uri: druženje s skupino Nazaret;
- NEDELJA ob 10. uri: sv. maša v župnijski cerkvi.

MESEČNE AKTIVNOSTI

- ČETRTEK, 5. 10. 2017, ob 9. uri: babica pripoveduje v vrtcu;
- ČETRTEK, 12. 10. 2017, ob 14. uri: Silvine sladke dobrote;
- TOREK, 17. 10. 2017, ob 9.30: kostanjev piknik v dvorani;
- ČETRTEK, 19. 10. 2017, ob 9. uri: knjižničarka na obisku;
- ČETRTEK, 19. 10. 2017, ob 19. uri: predavanje za odrasle v JD;
- SREDA, 25. 10. 2017, ob 9.30: kino v Jožefovi dvorani;
- ČETRTEK, 26. 10. 2017, ob 14. uri: praznovanje rojstnih dni;

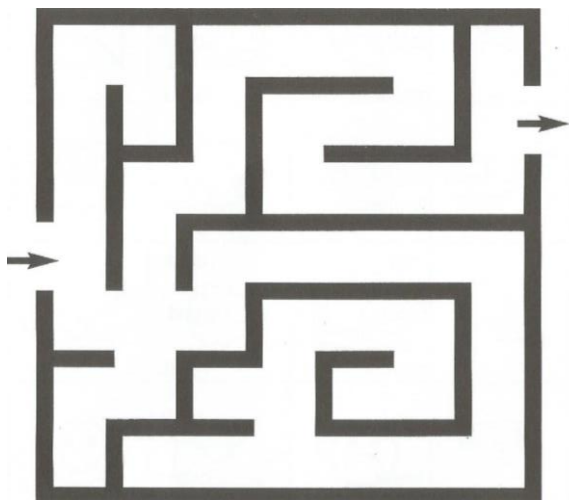
*Slovensko praznovanje 100. obletnice Marijinih prikazovanj v Fatimi
14. oktobra v Stični*

Posebej za to priložnost bo v Stično prišla delegacija iz Fatime in z njo tudi fatimski kip Marije Romarice. Srečanje bo potekalo v duhu gesla: Skupaj živeti Marijin klic. Slovesnost bo vodil ljubljanski nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore ob somaševanju slovenskih in hrvaških škofov in duhovnikov. Duhovni program se bo v stiški baziliki začel ob 9.30, slovesna maša bo ob 11. uri. Med mašo bomo slovenski in hrvaški narod posvetili Mariji.

RAZVEDRILO

Poiščite pot skozi labirint!

Vpišite manjkajoče črke in dobili boste več vrst sadja.

PO _ AR _ _ ČA

BA _ A _ A

S _ I _ A

HR _ Š _ _

LI _ O _ A

GR _ Z _ _ E

SMEJALNICA

GOLOBI

Upokojenca sta krmila golobe in eden se oglasi: »Golobi so kot politiki.«
»Kako to misliš?« »Ko so spodaj ti jedo iz roke, ko pa so zgoraj, serjejo po tebi.«

WC ŠČETKA

Dva policista se pogovarjata in reče prvi: »Včeraj sem kupil WC
ščetko!« »In?« »Mah kaj pa vem ... s papirjem mi je vseeno bolj všeč!«

POČITEK

Janez je bil tako len na svojem delovnem mestu, da so mu sodelavci na
vrata napisali: »Tukaj počiva Janez. Mir z njim.«

Zbrala M. Č.